

Zadeva C-36/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

25. januar 2023

Predložitveno sodišče:

Finanzgericht Bremen (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

19. januar 2023

Tožeča stranka:

L

Tožena stranka:

Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit (urad za družinske dajatve Saške – zvezni zavod za zaposlovanje, Nemčija)

Predmet postopka v glavni stvari

Socialna varnost – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 68 – Dodelitev družinskih dajatev – Prebivališče enega od staršev v drugi državi članici – Nevložitev zahteve za dodelitev otroškega dodatka s strani tega od staršev – Vložitev zahteve za dodelitev otroškega dodatka s strani drugega od staršev – Posledice

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Razlaga prava Unije, člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

- 1) Ali člen 68 Uredbe (ES) št. 883/2004 dovoljuje naknadno delno povračilo nemškega otroškega dodatka s sklicevanjem na prednostno pravico v drugi državi članici, tudi če v drugi državi članici ni bila dodeljena in izplačana

nobena družinska dajatev za otroka, tako da je znesek, ki upravičencu ostane na podlagi nemškega prava, nižji od nemškega otroškega dodatka?

2) Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

Ali je odgovor na vprašanje, iz katerih razlogov mora dajatve dodeliti več držav članic v smislu člena 68 Uredbe (ES) št. 883/2004 ali na podlagi česa so pridobljene pravice, ki jih je treba uskladiti, odvisen od pogojev za nastanek pravice, ki jih določa nacionalna zakonodaja, ali od dejstev, na podlagi katerih za zadevne osebe velja zakonodaja zadevnih držav članic v skladu s členi od 11 do 16 Uredbe (ES) št. 883/2004?

3) Če je pomembno, na podlagi katerih dejstev za zadevne osebe velja zakonodaja zadevnih držav članic v skladu s členi od 11 do 16 Uredbe (ES) št. 883/2004:

Ali je treba člen 68 v povezavi s členom 1(a) in (b) ter členom 11(3)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004 razlagati tako, da je treba šteti, da je oseba zaposlena ali samozaposlena v drugi državi članici ali pa je v položaju, ki je za namene socialne varnosti enakovreden taki dejavnosti, če zavod za socialno zavarovanje v drugi državi članici potrdi, da obstaja zavarovanje „kot kmet“ in če nosilec, ki je pristojen za družinske dajatve v tej državi članici, potrdi obstoj zaposlitve, tudi če zadevna oseba trdi, da je zavarovanje povezano izključno z lastništvom kmetije, ki je registrirana kot kmetijsko zemljišče, vendar se dejansko ne obdeluje?

Navedene določbe prava Unije

Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004), zlasti člen 1(a) in (b), členi od 11 do 16, člen 68

Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (v nadaljevanju: Uredba št. 987/2009), zlasti člena 59 in 60

Navedeni nacionalni predpisi

Einkommensteuergesetz (zakon o dohodnini) v različici, ki v tem pogledu ni bila spremenjena od objave nove različice zakona o dohodnini z dne 8. oktobra 2009 (Zvezni uradni list I 2009, št. 68, str. 3366–3465) (v nadaljevanju: EStG), zlasti člen 31, tretji stavek, člen 32(1), prvi stavek, točka 1, člen 32(3), člen 62(1), prvi stavek, člen 63(1), prvi in drugi stavek, člen 70(2), prvi stavek

Abgabenordnung (davčni zakonik) v različici, ki v tem pogledu ni bila spremenjena od objave nove različice davčnega zakonika z dne 1. oktobra 2002 (Zvezni uradni list I 2002, št. 72, str. 3866–3953) (v nadaljevanju: AO), zlasti člen 37(1) in (2), prvi in drugi stavek

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Zadevni stranki se ne strinjata glede delne razveljavitve dodelitve otroškega dodatka in povračila preveč izplačanega otroškega dodatka za sporno obdobje od julija 2019 do septembra 2020.
- 2 Tožeča stranka je poljski državljani, ki je že več let zaposlen v Nemčiji. Njegov otrok, rojen leta 2008, in njegova žena (otrokova mati) živita v skupnem družinskem gospodinjstvu na Poljskem.
- 3 Tožeča stranka je s soglasjem svoje žene z dopisom z dne 22. 2. 2016 pri nemških organih zaprosila za otroški dodatek za svojega otroka. V ta namen je predložila dokazila, da v Nemčiji ni samozaposlena, in navedla, da njegova žena na Poljskem ni zaposlena.
- 4 Tožena stranka je z odločbo z dne 27. 10. 2016 tožeči stranki dodelila otroški dodatek za obdobje od oktobra 2014 do julija 2026. Kot razlog je bilo navedeno, da tožeča stranka opravlja dejavnost zaposlene osebe v Nemčiji in da v skladu s predloženim potrdilom zanjo velja neomejena davčna zavezanost. Ker drugi od staršev v državi otrokovega stalnega prebivališča ne opravlja dejavnosti zaposlene osebe, za obdobje zaposlitve velja prednostna pravica do otroškega dodatka v Nemčiji.
- 5 16. 4. 2019 je bil tožeči stranki v obdelavo poslan „vprašalnik o preučitvi pravice do otroškega dodatka“. Tožeča stranka je ta vprašalnik izpolnila in ga poslala nazaj. V vprašalniku je tožeča stranka izjavila, da njena žena ni niti samozaposlena niti zaposlena. Zase je predložila potrdilo delodajalca o zaposlitvi v Nemčiji od 1. 1. 2016.
- 6 Tožena stranka je 6. 8. 2019 na Poljskem zaprosila za informacije o zaposlitvi žene tožeče stranke in o pravici do poljskih družinskih dajatev.
- 7 5. 10. 2020 je tožena stranka prejela odgovor Urada Pomorjanskega vojvodstva v Gdansku (poljski informacijski organ) z dne 28. 9. 2020, ki je v polju 4.1 vseboval naslednje informacije: „[Otrokova mati] je zaposlena od 28. 9. 2006 do danes (socialno zavarovanje za kmete – KRUS). Od 1. 11. 2013 do danes [otrokova mati] ne prejema družinskih dajatev in dajatev za vzgojo otrok 500+. [Otrokova mati] je izjavila, da ni želela zaprositi za družinske dajatve in dajatve za vzgojo otrok 500+.“

- 8 Tožena stranka je nato z odločbo z dne 7. 10. 2020 v skladu s členom 70(2) EStG razveljavila dodelitev otroškega dodatka od oktobra 2020 v višini družinskih dajatev, ki so zakonsko določene na Poljskem.
- 9 Z „zaposilom za odločitev o pristojnosti“ z dne 7. 10. 2020, ki ga je poslala na Poljsko, je tožena stranka s sklicevanjem na zahtevek, ki ga je prejela 4. 7. 2019 ter se nanaša na zaposlitev otrokovega očeta v Nemčiji in zaposlitev otrokove matere na Poljskem, zaprosila za te informacije: „*Prosimo, da v okviru enakega obravnavanja zahtevkov preverite upravičenost do družinskih dajatev in dajatev za starševstvo 500+ od 07/2019.*“
- 10 17. 12. 2020 je poljski informacijski organ v odgovor na zaprosilo poslal zapis o ženi tožeče stranke s temi dodatnimi informacijami: „*[Otrokova mati] je zaposlena od 28. 9. 2006 do danes (socialno zavarovanje za kmete – KRUS). Od 1. 7. 2019 do danes [otrokova mati] ne prejema družinskih dajatev in dajatev za vzgojo otrok 500+. [Otrokova mati] je izjavila, da ni želela zaprositi za družinske dajatve in dajatve za vzgojo otrok 500+.*“
- 11 Z zadevno odločbo z dne 6. 1. 2021 je tožena stranka v skladu s členom 70(2) EStG razveljavila dodelitev otroškega dodatka za obdobje od julija 2019 do septembra 2020 v višini družinskih dajatev, ki so zakonsko določene na Poljskem, in zahtevala povračilo preveč izplačanega otroškega dodatka za to obdobje v višini 1674,60 EUR.
- 12 V dopisu z dne 22. 1. 2021 je tožeča stranka zahtevala spremembo odločbe, ker z ženo od julija 2019 do danes na Poljskem nista prejemale družinskih dajatev.
- 13 Tožena stranka je ta dopis obravnavala kot pritožbo zoper odločbo z dne 6. 1. 2021 in jo z odločbo z dne 2. 2. 2021 zavrnila kot neutemeljeno.
- 14 Tožeča stranka je 2. 3. 2021 vložila tožbo zoper delno razveljavitev dodelitve otroškega dodatka in povračilo.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 15 Tožeča stranka kot obrazložitev navaja, da njena žena (otrokova mati) ni zaposlena in ne prejema nobenih dohodkov. Njena žena naj ne bi bila niti brezposelna niti prijavljena kot iskalka zaposlitve, starši pa naj bi ji podarili kmetijo, da bi lahko prejemale pokojnino. Iz lastništva kmetije naj bi izhajalo zavarovanje pri KRUS, poljskem socialnem zavarovanju za kmete. To zavarovanje naj ne bi zahtevalo opravljanja dejavnosti samozaposlenega kmeta in naj bi bilo pogojeno le z dejstvom, da je kmetija, ki se ne obdeluje, registrirana kot kmetijsko zemljišče. Ker naj žena tožeče stranke ne bi imela dohodkov, naj bi sama plačevala prispevke za zavarovanje pri KRUS. Njena žena naj v zadevnem obdobju na Poljskem ne bi prejemale otroškega dodatka niti naj zanj ne bi zaprosila. Zato naj bi bila za pravico do otroškega dodatka v prvi vrsti pristojna Nemčija.

- 16 Tožena stranka nasprotuje tožbi z obrazložitvijo, da je tožeča stranka na podlagi člena 62(1) EStG načeloma upravičena do nemškega otroškega dodatka za svojega otroka, ki stalno prebiva na Poljskem. Hkrati pa naj bi bila njena žena upravičena do tujih družinskih dajatev za otroka na Poljskem. Od julija 2019 se namreč na Poljskem ne glede na dohodek dodeljuje dajatev 500+ za otroke, mlajše od 18 let.
- 17 Po mnenju tožene stranke je treba ta konflikt pravnih ureditev rešiti na podlagi usklajevalnih pravil Evropske unije. V skladu s tem naj bi bilo odločilnega pomena, ali se v zadevnih državah opravlja dejavnost zaposlene osebe oziroma prejema pokojnina ali pa se pravica do družinskih dajatev pridobi samo s krajem stalnega prebivališča (člena 67 in 68 Uredbe št. 883/2004, Sklep št. F1 Upravne komisije Evropske unije z dne 12. 6. 2009). Tožeča stranka naj bi bila sicer zaposlena ali opravljala enakovredno dejavnost v smislu Sklepa št. F1 Upravne komisije Evropske unije z dne 12. 6. 2009. Ker pa naj bi bila njena žena v državi otrokovega stalnega prebivališča na Poljskem prav tako zaposlena oziroma opravljala enakovredno dejavnost, bi morala biti v tej državi prednostno upravičena do družinskih dajatev (člen 68(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004). Zato naj bi se pravica do nemškega otroškega dodatka ukinila v višini tuje družinske dajatve. Tuje družinske dajatve naj bi bile nižje od otroškega dodatka, ki ga dodelijo nemški organi. Zato naj bi otroški dodatek od julija 2019 do septembra 2020 pripadal v višini razlike, pri čemer bi bilo treba dodelitev otroškega dodatka spremeniti na nižji znesek razlike.
- 18 Dejstvo, da dajatev na Poljskem ni bila niti zahtevana niti izplačana, naj ne bi pomenilo, da je treba v Nemčiji dodeliti celotni otroški dodatek. Iz informacij, pridobljenih iz Poljske, naj bi izhajalo, da je žena tožeče stranke tam izjavila, da ne želi vložiti nobenih zahtevkov. To naj bi bil edini razlog, da ni bila sprejeta odločitev o upravičenosti do dajatve na Poljskem. Vendar pa naj bi za izključitev otroškega dodatka v skladu s členom 65(1), prvi stavek, EStG zadostovalo, da bi bilo treba dajatev izplačati, če bi bil vložen ustrezen zahtevek.
- 19 V zvezi z vprašanjem zaposlitve otrokove matere na Poljskem naj bi bili nemški organi in sodišča načeloma vezani na potrdilo tuje zavarovalnice o obstoju zavarovanja. Na podlagi podatkov poljskega informacijskega urada naj bi bilo torej treba šteti, da je otrokova mati zaposlena.
- 20 Obveznost vračila naj bi izhajala iz člena 37(2) davčnega zakonika (AO). V skladu s tem naj bi bilo treba povračilo davka vrniti, če je bilo izplačano brez pravnega razloga. Tako naj bi bilo v obravnavani zadevi, ker naj upravičenost ne bi obstajala in je bila zato dodelitev otroškega dodatka v tem pogledu razveljavljena.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 21 V skladu z nemškim pravom je treba dodelitev otroškega dodatka razveljaviti z retroaktivnim učinkom na podlagi člena 70(2), prvi stavek, EStG, če so se med

prejemanjem otroškega dodatka okoliščine, ki so pomembne za pravico do otroškega dodatka, spremenile tako, da so prenehali obstajati pogoji za pravico do otroškega dodatka. Preveč izplačani otroški dodatek mora prejemnik vrniti v skladu s členom 37(2) AO.

- 22 Zadevni stranki se strinjata, da tožeča stranka za sporno obdobje izpolnjuje pogoje po nemškem pravu za pravico do otroškega dodatka za svojega otroka, ki z materjo živi na Poljskem. Otroški dodatek so najprej v celoti izplačevali nemški organi. Šele med prejemanjem otroškega dodatka se je poljsko pravno stanje spremenilo tako, da poljski organi od julija 2019 ne glede na dohodek izplačujejo dajatve za starševstvo tudi za prvega otroka, dokler ta ne dopolni 18 let (glej člen 4(1) in (2) ter člen 5(1) poljskega zakona o državni pomoči za vzgojo otrok z dne 11. 2. 2016, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembah z dne 26. 4. 2019).
- 23 Poljske družinske dajatve pa do danes niso bile niti dodeljene niti izplačane, saj je otrokova mati izjavila, da ne želi vložiti zahtevka. Iz člena 18(1) in (2) ter člena 21(3) poljskega zakona o državni pomoči za vzgojo otrok z dne 11. 2. 2016, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembah z dne 26. 4. 2019, tudi izhaja, da se poljske družinske dajatve dodeljujejo letno in ne retroaktivno ter da je zahtevka za naslednje obdobje, ki traja od 1. junija do 31. maja, mogoče vložiti šele od 1. aprila. Poljski nosilec verjetno ne bi mogel več dodeliti družinskih dajatev za sporno obdobje od julija 2019 do septembra 2020, tudi če bi na podlagi obvestila o zahtevku z dne 4. 7. 2019, posredovanega z „zaposilom za odločitev o pristojnosti“ z dne 7. 10. 2020, menil, da obstaja zahtevka (tudi) za poljske družinske dajatve.
- 24 Prvo vprašanje: Delno povračilo nemškega otroškega dodatka je zakonito le, če se lahko pravica do nemškega otroškega dodatka na podlagi člena 68 Uredbe št. 883/2004 zmanjša za znesek materialnopravne družinske dajatve na Poljskem, čeprav dodelitev in izplačilo na Poljskem do zdaj še nista bila izvedena in ju tudi v prihodnosti ni mogoče pričakovati.
- 25 Sodišče je v zvezi s pravili, ki so obstajala pred Uredbo št. 883/2004, že večkrat razsodilo, da je opustitev pravice do družinskih dajatev zaradi pravice do družinskih dajatev v drugi državi članici mogoča le, če ta druga država članica družinske dajatve dejansko izplačuje, pri čemer ni pomembno, ali je razlog za neizplačilo le dejstvo, da ni bil vložen ustrezen zahtevka (glej sodbi z dne 4. julija 1990, Kracht, C-117/89, EU:C:1990:279, točka 18, in z dne 14. oktobra 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, točke 53, 54, 58 in 59). Sodišče je v svoji sodni praksi v zvezi z Uredbo št. 883/2004 to stališče upoštevalo brez omejitev (glej sodbi z dne 22. oktobra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, točki 32 in 33, ter z dne 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, točka 42).
- 26 Sodišče je v sodbi z dne 13. oktobra 2022, DN, C-199/21, EU:C:2022:789, točka 58, prav tako razsodilo, da je treba člen 60(1), tretji stavek, Uredbe št. 987/2009 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dopušča izterjavo družinskih

dajatev, ki so bile, ker roditelj, ki je do teh dajatev upravičen na podlagi te ureditve, ni vložil zahtevka, dodeljene drugemu roditelju, katerega zahtevek je v skladu s to določbo upošteval pristojni nosilec in ki dejansko nosi izključno finančno breme, povezano s preživljanjem otroka.

- 27 Bundesfinanzhof (zvezno finančno sodišče, Nemčija; BFH) kot najvišje nemško sodišče, pristojno za otroške dodatke, dodeljene na podlagi EStG, glede pravnega stanja v obdobju uporabe Uredbe št. 883/2004 meni, da uporaba sistema koordinacije iz člena 68 Uredbe št. 883/2004 in omejitev nemške pravice na znesek razlike v primeru obstoja tuje materialnopravne pravice nista bila neuspešna zaradi dejstva, da ta ni bila dodeljena in izplačana (sodba BFH z dne 9. decembra 2020 – III R 73/18 –, BFHE 271, 508). Če se naknadno odkrijejo okoliščine, upoštevne za prednostno pravico, to povzroči tudi naknadni obračun otroškega dodatka, dodeljenega v skladu z nemškim pravom, in posledično (delno) povračilo, pri čemer dodelitev in izplačilo tuje pravice nista pomembna (sodba BFH z dne 9. decembra 2020 – III R 73/18 –, BFHE 271, 508, BStBl II 2022, 178). V skladu s členom 68(3)(b), drugi del stavka, in členom 81 Uredbe št. 883/2004 se namreč zahtevek za družinske dajatve, vloženi v državi brez prednostne pristojnosti, šteje tudi za zahtevek za družinske dajatve na podlagi zakonodaje države članice s prednostno pristojnostjo, s čimer je izpolnjen formalni pogoj za pridobitev pravice do vložitve zahtevka v drugi državi članici (sodba BFH z dne 9. decembra 2020 – III R 73/18 –, BFHE 271, 508). Zahtevek za družinske dajatve, vloženi v državi članici Unije brez prednostne pristojnosti, sproži učinek fikcije, v skladu s katero se šteje, da je bil ta zahtevek vloženi hkrati v državi s prednostno pristojnostjo, tudi če nosilec, pri katerem je bil zahtevek vloženi, ne ve za obstoj povezave s tujino, npr. ker je oseba, upravičena do otroškega dodatka, začela opravljati dejavnost v tujini, ne da bi o tem obvestila urad za družinske dajatve. Učinek torej nastopi tudi, če ob vložitvi zahtevka za otroški dodatek še ni bilo razloga za posredovanje zahtevka tujemu nosilcu družinskih dajatev (sodba BFH z dne 9. decembra 2020 – III R 31/18 –, BFH/NV 2021, 771).
- 28 BFH meni, da iz sklicevanja Sodišča v sodbi z dne 22. oktobra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, na sodbo z dne 14. oktobra 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, ni mogoče izpeljati nobene druge ugotovitve, saj se sodba z dne 22. oktobra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, ni nanašala na neobstoj formalnega pogoja za pridobitev pravice do družinskih dajatev, temveč na neobstoj materialnega pogoja – v obliki presejanja meje dohodka (sodba BFH z dne 9. decembra 2020-111 R 73/18-, BFHE 271, 508, BStBl II 2022, 178). Uporaba prednostnih pravil iz člena 68 Uredbe št. 883/2004 je izključena le, če v državi članici s prednostno pristojnostjo ne obstajajo materialni pogoji za upravičenost, na primer zaradi presejanja starostne meje ali določenih mej dohodka (sodba BFH z dne 25. februarja 2021 – III R 23/20 –, BFH/NV2021, 1344–1347).
- 29 Tako je po mnenju BFH načeloma (le) obstoj materialnopravne pravice do družinskih dajatev v drugi državi članici pogoj za uporabo prednostnih pravil. V

skladu s sodno prakso BFH pa morajo nemški organi in sodišča izpustiti preučitev materialnopravne pravice po tujem pravu, če je o tem za sporno obdobje že odločil tuji organ in ima ta odločitev zavezujoč učinek za nemške organe in sodišča (sodba BFH z dne 26. julija 2017 – III R 18/16 –, BFHE 259, 98, BStBl II 2017, 1237). V nasprotnem primeru je treba v okviru lojalnega sodelovanja med državami članicami v skladu s členom 60(3) Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členoma 59 in 60 Uredbe št. 987/2009 z zaprosilom za informacije, naslovljenim na pristojni organ druge države članice, pojasniti, ali in v kakšnem obsegu tam obstaja pravica do družinskih dajatev za otroke vlagatelja zahtevka (sodba BFH z dne 22. februarja 2018 – III R 10/17 – BFHE 261, 214, BStBl II 2018, 717).

- 30 Predložitveno sodišče meni, da se razlaga prednostnih pravil iz člena 68 Uredbe št. 883/2004 ne zdi tako jasna, kot je predstavljena v sodni praksi BFH, zlasti v primerih povračila, za katerega gre tudi v obravnavani zadevi. V skladu z uvodno izjavo 35 Uredbe št. 883/2004 je namen te uredbe preprečiti neutemeljeno prekrivanje dajatev v primeru prekrivanja pravice do družinskih dajatev različnih držav članic. To pa ni namenjeno omejevanju nacionalnih pravic. V skladu s členom 68(1), prvi stavek, Uredbe št. 883/2004 se prednostna pravila uporabljajo le, kadar se v istem obdobju za iste družinske člane dajatve dodeljujejo po zakonodaji več kot ene države članice. Načeloma torej niso namenjena temu, da se upravičencem dodelijo nižja plačila, kot bi se jim dodelila brez njihove uporabe.
- 31 Tudi sodna praksa Sodišča kaže, da bi se morala prednostna pravila uporabljati le, če družinske dajatve dejansko dodeli več držav članic. V primeru dodelitve družinskih dajatev več držav članic se namreč vedno lahko zgodi, da se zaradi nejasnosti ali nepoznavanja dejanskih okoliščin ali pravnih presoj naknadno zahteva (delno) povračilo otroškega dodatka v Nemčiji, ne da bi bil otroški dodatek v drugi državi članici doplačan. Posledično bi upravičenci skupno lahko prejeli manj družinskih dajatev, kot bi jim pripadale na podlagi nemškega prava.
- 32 V zvezi z vprašanjem o pomembnosti enakega obravnavanja zahtevkov je treba prav tako upoštevati, da je njegov primarni namen poenostavitev postopka za upravičenca. Predvsem pa ne spremeni dejstva, da so roki za vložitev zahtevka in možnost retroaktivne dodelitve družinskih dajatev v državah članicah različno urejeni. Tako se otroški dodatek v Nemčiji sprva praviloma dodeli za nedoločen čas, dokler otrok ne dopolni 18 let. Poleg tega se izplačilo izvede šest mesecev za nazaj od datuma vložitve zahtevka. Nasprotno pa v drugih državah – po informacijah, ki jih ima na voljo predložitveno sodišče, tudi na Poljskem – obstajajo predpisi, v skladu s katerimi je potrebna letna in predhodna vložitev zahtevka. Poleg tega v primerih, ko šele pozneje postanejo znane okoliščine, zaradi katerih je upravičenost do družinskih dajatev v drugi državi članici prednostna, hitro posredovanje zahtevka drugi državi članici običajno ni več zagotovljeno. Če bi bil za uporabo prednostnih pravil odločilen samo obstoj materialnopravne pravice v drugi državi članici, bi moralo nacionalno sodišče redno odločati o obstoju pravic do družinskih dajatev na podlagi tujega prava.

- 33 Za usklajevanje pravic, ki se prekrivajo, člen 68(3)(a) Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členom 60(1), drugi stavek, ter (2) in (3) Uredbe št. 987/2009 določa poseben postopek, ki pa se glede na besedilo nanaša le na primer, ko je treba odločiti o zahtevku za dodelitev družinskih dajatev za prihodnost, o katerem še ni bilo odločeno. Zdi se, da postopka ni mogoče samodejno prenesti na primer naknadnega pregleda. Na podlagi člena 60(4) Uredbe št. 987/2009 enako velja za tako imenovani postopek dialoga iz člena 6, od (2) do (5), Uredbe št. 987/2009 v primeru spora o prednostnem vrstnem redu več pravic.
- 34 Poleg tega po izkušnjah predložitvenega sodišča usklajevanje med pristojnimi nosilci različnih držav članic glede posameznih dajatev, ki jih je treba zagotoviti, vsaj v primerih povračila ne deluje brez težav. Tudi v obravnavani zadevi je poljski organ na zahtevo tožene stranke le ob sklicevanju na dejstvo, da otrokova mati ni vložila zahtevka, sporočil, da se za sporno obdobje ne izplačuje nobena družinska dajatev. Od poljskega organa ni bilo mogoče pridobiti odločbe ali drugega vsebinskega stališča glede obstoja (drugih) formalnih in materialnih pogojev za pravico do poljskih družinskih dajatev. Praktične težave pri sodelovanju med državami članicami pa ne smejo biti v škodo osebi, ki uveljavlja pravico do družinskih dajatev.
- 35 Drugo vprašanje: Če člen 68 Uredbe št. 883/2004 načeloma dovoljuje povračilo v Nemčiji brez odobritve plačila na Poljskem, je zakonitost delnega povračila odvisna od tega, ali ima pravica na Poljskem prednost pred pravico v Nemčiji.
- 36 Prednostna pravila iz člena 68 Uredbe št. 883/2004 se osredotočajo na to, iz katerih razlogov je treba dodeliti dajatve, ki se prekrivajo, ali na to, kaj pogojuje pravice. Če bi bil odgovor na to vprašanje urejen z nacionalnimi predpisi, bi bilo treba v obravnavani zadevi šteti, da gre za konstelacijo med stalnima prebivališčema, saj so zadevne družinske dajatve tako v Nemčiji kot na Poljskem povezane s stalnim prebivališčem/običajnim prebivališčem upravičenca. V tem primeru bi imela poljska pravica prednost zaradi kraja stalnega prebivališča otroka v skladu s členom 68(1)(b)(iii) Uredbe št. 883/2004.
- 37 Če pa bi bil odgovor na to vprašanje odvisen od dejstev, na podlagi katerih za zadevne osebe velja zakonodaja zadevnih držav članic v skladu s členi od 11 do 16 Uredbe št. 883/2004, bi bilo zaradi zaposlitve tožeče stranke v Nemčiji za določitev prednosti pomembno, ali je treba za otrokovo mati šteti, da je na Poljskem zaposlena ali pa da tam le prebiva.
- 38 V skladu z besedilom je prednostna pravica odvisna od tega, iz katerih razlogov mora dajatve dodeliti več držav članic ali na podlagi česa so pridobljene pravice. To bi lahko kazalo na povezavo s pogoji za nastanek pravice, ki jih določajo nacionalne določbe.
- 39 Vendar se BFH pri vprašanju, na podlagi česa so pridobljene pravice v smislu člena 68(1) Uredbe št. 883/2004, osredotoča na dejstva, na podlagi katerih za upravičenca velja zakonodaja zadevnih držav članic v skladu s členi od 11 do 16

Uredbe št. 883/2004 (sodba BFH z dne 26. julija 2017 – III R 18/16 –, BFHE 259, 98, BStBl II 2017, 1237, in sodba z dne 1. julija 2020 – III R 22/19 –, BFHE 269, 320, BFH/NV2021, 134).

- 40 Po mnenju predložitvenega sodišča bi lahko sodba Sodišča z dne 7. februarja 2019, Bogatu, C-322/17, točki 24 in 25, govorila v prid temu, da se je treba osredotočiti na razloge, na podlagi katerih se družinske dajatve dodeljujejo v skladu z nacionalno zakonodajo. Vendar predložitveno sodišče meni, da iz tega ne izhaja jasno, ali je vprašanje, iz katerih razlogov je treba dodeliti dajatve v smislu člena 68 Uredbe št. 883/2004, odvisno od nacionalne ureditve, na kateri temelji pravica, ali od določbe člena 11 Uredbe št. 883/2004, na podlagi katere za upravičenca velja zakonodaja zadevne države članice, ali pa je pravica odvisna od dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe ali od kraja stalnega prebivališča.
- 41 Tretje vprašanje: Če bi se bilo treba pri vprašanju, ali je treba za otrokovo mati šteti, da je zaposlena na Poljskem, opreti le na ustreznost potrditev poljskega nosilca s sklicevanjem na zavarovanje iz naslova socialnega zavarovanja za kmete, bi imela poljska pravica prednost zaradi kraja stalnega prebivališča otroka v skladu s členom 68(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004. V nasprotnem primeru bi imela prednost nemška pravica na podlagi člena 68(1)(a) Uredbe 883/2004.
- 42 Če je pomembno, na podlagi katerih dejstev za zadevne osebe velja zakonodaja zadevnih držav članic v skladu s členi od 11 do 16 Uredbe št. 883/2004, se postavlja vprašanje, pod katerimi pogoji se lahko šteje, da je žena upravičenca do otroškega dodatka, ki prebiva v drugi državi članici, zaposlena ali pa je v enakovrednem položaju v smislu člena 68 v povezavi s členom 1(a) in (b) ter členom 11(3)(a) Uredbe št. 883/2004.
- 43 Vprašanje, ali v drugi državi članici obstaja dejavnost ali enakovreden položaj v smislu člena 1(b) Uredbe št. 883/2004, ki se kot tak obravnava v zakonodaji s področja socialne varnosti te države članice, je predmet presoje zakonodaje druge države članice. Predložitveno sodišče zato meni, da je informacija poljskega urada v tem pogledu zavezujoča za predložitveno sodišče. Vendar se to ne zdi obvezno, saj se informacija podeli le v okviru postopka med organoma, zadevni osebi pa se ne izda odločba, zoper katero bi bilo mogoče vložiti pritožbo. Kolikor je mogoče razbrati, glede tega vprašanja ne obstaja sodna praksa Sodišča.